

DECYZJA KOMISJI**z dnia 6 lipca 2010 r.****w sprawie środka pomocy nr C 40/07 (ex N 48/07) wdrożonego przez Rumunię na rzecz ArcelorMittal Tubular Products Roman S.A. (dawniej Petrotub Roman S.A.)**

(notyfikowana jako dokument nr C(2010) 4492)

(Jedynie tekst w języku rumuńskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2013/516/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

uwzględniając postanowienia załącznika VII i dodatku A do załącznika VII do Protokołu w sprawie środków przejściowych do traktatu o przystąpieniu Rumunii do Unii Europejskiej,

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami⁽¹⁾ i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

- (1) Pismem z dnia 2 lutego 2007 r. Komisja zwróciła się do Rumunii o przedłożenie informacji dotyczących umorzenia długu publicznego i reorganizacji długu publicznego na rzecz przedsiębiorstwa Petrotub Roman S.A. (zwanego dalej „Petrotub”) w związku z jego prywatyzacją w 2003 r. (w następstwie prywatyzacji nazwę przedsiębiorstwa zmieniono na Mittal Steel Roman, a następnie na ArcelorMittal Tubular Products S.A.⁽²⁾, zwane dalej „AM Roman”).
- (2) Pismem z dnia 25 września 2007 r. Komisja poinformowała Rumunię, że zdecydowała się wszcząć postępowanie określone w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej⁽³⁾ w odniesieniu do ewentualnej pomocy, z jaką wiązała się prywatyzacja Petrotub. Przed-

⁽¹⁾ Dz.U. C 287 z 29.11.2007, s. 29.

⁽²⁾ W 2003 r. przedsiębiorstwo Petrotub zostało nabyte przez przedsiębiorstwo LNM Holdings, które w 2004 r. połączono z ISPAT International, w wyniku czego powstała grupa Mittal Steel. W 2006 r. Mittal Steel połączył się z przedsiębiorstwem Arcelor, w wyniku czego powstała grupa ArcelorMittal. Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. ArcelorMittal Tubular Products Holding B.V. Rotterdam NLD posiada udział w wysokości w 69,7684 % w ArcelorMittal Tubular Products Roman S.A.

⁽³⁾ Ze skutkiem od dnia 1 grudnia 2009 r. art. 87 i 88 Traktatu WE stały się odpowiednio art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”). Treść tych dwóch grup postanowień jest zasadniczo identyczna. Do celów niniejszej decyzji odniesienia do art. 107 i 108 TFUE należy w stosownych przypadkach rozumieć jako odniesienia odpowiednio do art. 87 i 88 Traktatu WE.

miotową decyzję opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*⁽⁴⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag na temat przedmiotowego środka.

- (3) Rumunia przedłożyła swoje uwagi pismem z dnia 26 listopada 2007 r. zarejestrowanym tego samego dnia. Pismami z dnia 28 stycznia 2008 r., zarejestrowanymi dnia 29 stycznia 2008 r., przedsiębiorstwa ArcelorMittal (spółka dominująca) oraz AM Roman (przedmiotowa spółka zależna) przedłożyły swoje uwagi, o których poinformowano Rumunię w dniu 12 lutego 2008 r. Rumunia odpowiedziała pismem z dnia 11 marca 2008 r. zarejestrowanym tego samego dnia.
- (4) W pismach z dnia 26 lutego 2009 r., 8 października 2009 r. i 29 stycznia 2010 r. Komisja zwróciła się o przedstawienie dodatkowych informacji. Rumunia udzieliła odpowiedzi w pismach z dnia 27 kwietnia 2009 r., 19 października 2009 r. i 3 lutego 2010 r., wszystkie zarejestrowano w tych samych dniach.

II. OPIS OKOLICZNOŚCI FAKTYCZNYCH**1. Przedsiębiorstwo**

- (5) Przedsiębiorstwo AM Roman jest producentem rur stalowych bez szwu, z siedzibą w Roman, tj. regionie Rumunii objętym pomocą na podstawie art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE⁽⁵⁾. Przed prywatyzacją w 2003 r. przedsiębiorstwo, noszące wówczas nazwę Petrotub, było producentem rur stalowych bez szwu, którego produkcja obejmowała rury stalowe walcowane na gorąco i na zimno o średnicy od 6 do 620 mm i grubości ścianki od 0,5 do 70 mm. Produkty te mają różne zastosowanie w sektorze energetycznym (naftowym, gazowym, chemicznym, jądrowym i energii konwencjonalnej) oraz w sektorach maszynowym i budowlanym. Po prywatyzacji przedsiębiorstwo kontynuowało działalność na tym samym rynku produktowym. Obecnie przedsiębiorstwo ArcelorMittal Tubular Products Holding B.V. Rotterdam NLD (z grupy ArcelorMittal) posiada udział w wysokości 69,76 % w przedmiotowym przedsiębiorstwie⁽⁶⁾.

⁽⁴⁾ Zob. przypis 1 powyżej.

⁽⁵⁾ Roman jest drugim co do wielkości okręgiem w północno-zachodniej Rumunii kwalifikującym się jako obszar objęty pomocą na podstawie art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE zgodnie z decyzją Komisji z dnia 24 stycznia 2007 r. w sprawie krajowej mapy pomocy regionalnej dla Rumunii (N 2/07) (Dz.U. C 73 z 30.3.2007, s. 17).

⁽⁶⁾ Dalsze szczegółowe informacje na temat obecnego profilu przedsiębiorstwa są dostępne na stronach internetowych ArcelorMittal (zob. <http://www.arcelormittal.com/tubular/roman-54.html>).

2. Omawiany środek

- (6) Dnia 23 czerwca 2003 r. rumuńska agencja prywatyzacyjna APAPS (obecnie AVAS) (7) podała do wiadomości publicznej, że zamierza sprzedać swój udział w Petrotub wynoszący 70 %. Prywatyzacja odbyła się w oparciu o procedurę przetargową. Dnia 28 października 2003 r. podpisano umowę sprzedaży z LNM Holdings NV (obecnie ArcelorMittal) z ceną zakupu w wysokości 6 mln USD (5,1 mln EUR (8)).
- (7) W związku z prywatyzacją agencja APAPS zgodziła się w imieniu państwa rumuńskiego na odpisanie długu publicznego w łącznej wysokości 22,5 mln EUR oraz na restrukturyzację pozostałego długu publicznego.
- (8) W 1998 r. Petrotub zaciągnął kredyt komercyjny w wysokości [30–50] (*) mln DEM [15–25 mln EUR] na okres do 2011 r. w niemieckim banku rozwoju Kreditanstalt für Wiederaufbau (zwanym dalej „KfW”) na zakup nowej walcowni od Mannesmann AG. Różne segmenty pakietu finansowania KfW były zabezpieczone gwarancjami państwowymi udzielonymi przez Niemcy i Austrię oraz gwarancją bankową od rumuńskiego banku Banca Comercială Română (BCR). Gwarancja państwa niemieckiego była zabezpieczona kontrgwarancją państwa rumuńskiego. Rumuńska kontrgwarancja pokrywała 85 % całkowitej wartości kredytu KfW wynoszącej 30–50 mln DEM. Rumunia pobrała od Petrotub jednorazową opłatę w wysokości [3–7%].

III. DECYZJA O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA

- (9) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja poinformowała Rumunię, że podstawą wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego była sekcja B dotycząca restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali załącznika VII do Protokołu do traktatu o przystąpieniu Rumunii do Unii Europejskiej (zwanego dalej „załącznikiem VII”) oraz że wobec braku szczegółowych przepisów w załączniku VII w odniesieniu do sytuacji prawnej rumuńskich producentów rur w czasie prywatyzacji Komisja zbada istnienie i zgodność pomocy państwa na rzecz AM Roman na tej podstawie.
- (10) Komisja zauważyła, że cena nabycia (5,1 mln EUR) nie pokryła poniesionych przez państwo strat w postaci umorzenia długu publicznego w wysokości 22,5 mln EUR, na które zgodziła się rumuńska agencja prywatyzacyjna APAPS w kontekście prywatyzacji.
- (11) Przed wszczęciem formalnego postępowania wyjaśniającego przez Komisję Rumunia przedłożyła sprawozdanie

opracowane przez konsultanta zewnętrznego (9), aby wykazać, że prywatyzacja na danych warunkach stanowiła najkorzystniejsze rozwiązanie dla państwa.

- (12) W sprawozdaniu określono prywatyzację jako rozwiązanie prowadzące do najkorzystniejszej sytuacji dla państwa rumuńskiego. Poniższa tabela zawiera porównanie szacunkowych kwot, jakie mają otrzymać poszczególne instytucje publiczne będące wierzycielami w ramach scenariuszy prywatyzacji i likwidacji (10).

	Prywatyzacja	Likwidacja
Fundusz zabezpieczenia społecznego	[...] mln EUR	[...] mln EUR
Fundusz świadczeń na wypadek bezrobocia	[...] mln EUR	[...] mln EUR
Fundusz zdrowia	[...] mln EUR	[...] mln EUR
APAPS	[...] mln EUR (w tym cena sprzedaży w wysokości 5,1 mln EUR)	0
Państwo ogółem	[4–9] mln EUR	[19–26] mln EUR

- (13) Sprawozdanie oparto na założeniu, że w przypadku likwidacji nastąpiłoby uruchomienie gwarancji z 1998 r. i państwo (za pośrednictwem ministerstwa finansów) stałoby się odpowiedzialne za pozostającą kwotę należności z tytułu kredytu zaciągniętego przez Petrotub w KfW 1998 r., tj. za kwotę w wysokości [15–25] mln EUR. Innymi słowy, w ramach scenariusza likwidacji państwo ostatecznie otrzymałoby jedynie [2–9] mln EUR, co jest kwotą niższą od łącznej kwoty [4–9] mln EUR otrzymanej w wyniku prywatyzacji.
- (14) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wątpliwość, czy wyniki scenariuszy prywatyzacji i likwidacji należy szacować w odniesieniu do państwa jako całości, jak sugerowano w sprawozdaniu eksperta, czy też odrębnie dla każdego z wierzycieli publicznych, zgodnie z orzecznictwem w sprawie HAMSА (11).
- (15) Komisja zakwestionowała również między innymi, czy stratę w wysokości [15–25] mln EUR powstałą w wyniku uruchomienia gwarancji z 1998 r. można uwzględnić przy szacowaniu wyniku likwidacji. Zgodnie z orzecznictwem w sprawach HYTASA (12) i Gröditzer (13) należy

(7) W maju 2004 r. rumuńską agencję prywatyzacyjną APAPS (rumuński akronim Urzędu ds. Prywatyzacji i Zarządzania Własnością Państwową) połączono z AVAB (rumuński akronim Urzędu ds. Zarządzania Aktywami Bankowymi) i zmieniono jej nazwę na AVAS (rumuński akronim Urzędu ds. Zarządzania Majątkiem Państwowym).

(8) Kwoty w EUR obliczono po kurcie wymiany ROL/EUR z dnia 30 września 2003 r. – 1 EUR = 38 185 ROL.

(*) Informacje poufne.

(9) BDO Conti Audit SA, sprawozdanie z października 2007 r.

(10) Sumy wyrażone w ROL przeliczono na EUR po kursie wymiany ROL/EUR obowiązującym dnia 30 września 2003 r. – zob. przypis 8 powyżej.

(11) Sprawa T-152/99 HAMSА i Hiszpania przeciwko Komisji [2002] Rec. II-3049.

(12) Sprawy połączone C-278/92–280/92 Hiszpania przeciwko Komisji (HYTASA) [1994] Rec. I-4103.

(13) Sprawa C-344/99 Niemcy przeciwko Komisji (Gröditzer Stahlwerke) [2003] Rec. I-1139.

wprowadzić rozróżnienie między zobowiązaniami, jakie państwo musi przyjąć jako udziałowiec przedsiębiorstwa, a zobowiązaniami, jakie musi przyjąć jako organ publiczny. Wynika z tego, że kosztów przyjętych w związku z czynem organu publicznego nie można uwzględniać do celów oszacowania kosztów, jakie mógłby i byłby gotów ponieść prywatny udziałowiec. Zdaniem Komisji fakt, że w 1998 r. rumuńskie ministerstwo finansów udzieliło Petrotub gwarancji państwowej, wskazuje, iż prywatny udziałowiec nie byłby w stanie udzielić takiej gwarancji. Kolejnym wskazaniem takiego stanu rzeczy jest fakt, iż gwarancji z 1998 r. udzielono na warunkach, jakich prywatny podmiot gospodarczy mógłby nie zaakceptować.

IV. UWAGI RUMUNII I ZAINTERESOWANYCH STRON

- (16) W uwagach z dnia 27 listopada 2007 r. Rumunia argumentowała przede wszystkim, że prywatyzacja Petrotub z października 2003 r. nie oznaczała korzyści dla Petrotub ani nabywcy, w związku z czym operacja ta nie wiązała się z pomocą państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.
- (17) Rumunia po pierwsze podkreśliła, że Petrotub sprzedano w oparciu o otwartą, przejrzystą i bezwarunkową procedurę przetargową – fakt, który zdaniem władz rumuńskich wskazuje, że Petrotub sprzedano po cenie rynkowej oraz że nabywca nie odniósł żadnej korzyści z zakupu. Po drugie, Rumunia stwierdziła, że postąpiła w taki sam sposób, w jaki postąpiłby każdy prywatny sprzedawca: dokonując bowiem wyboru między scenariuszami prywatyzacji i likwidacji, państwo wybrało ten scenariusz, który był najkorzystniejszy wyłącznie pod względem finansowym, nie biorąc pod uwagę względów niekomercyjnych ani politycznych takich, jakie z natury są typowe przy pełnieniu władzy publicznej.
- (18) W odniesieniu do drugiego argumentu Rumunia wykazała, że zgodnie z prawem krajowym agencja prywatyzacyjna AVAS była zobowiązana i upoważniona do oszacowania i porównania ogólnych wyników prywatyzacji i likwidacji poprzez odniesienie do budżetu państwa jako całości. Innymi słowy, agencja prywatyzacyjna wybiera scenariusz najkorzystniejszy dla budżetu państwa jako całości w taki sam sposób, w jaki postąpiłaby duża spółka holdingowa obejmująca kilku wierzycieli. Z tej perspektywy, wbrew opinii Komisji, państwo nie mogło i nie musiało szacować wyników prywatyzacji i likwidacji dla każdego z zaangażowanych organów publicznych odrębnie.
- (19) Ponadto państwo miało prawo uwzględnić przy szacowaniu wyników likwidacji stratę związaną z uruchomieniem gwarancji z 1998 r., ponieważ prywatny inwestor również udzieliłby Petrotub takiej gwarancji na przedmiotowych warunkach. Przedsiębiorstwo nie znajdowało się w trudnej sytuacji w czasie udzielania gwarancji i premia z tytułu ryzyka pobrana od Petrotub w odniesieniu do przedmiotowej gwarancji stanowiła odpowiednie wynagrodzenie za gwarancję udziałowca udzieloną na rzecz przedsiębiorstwa, które wówczas znajdowało się w dobrej sytuacji.
- (20) Ponadto gwarancję z 1998 r. należy oceniać z perspektywy wówczas obowiązujących zasad pomocy państwa. W mającym wówczas zastosowanie komunikacie Komisji w sprawie krótkoterminowych gwarancji kredytów eksportowych wykluczono długoterminowe gwarancje kredytów eksportowych z zakresu badania na podstawie art. 107 ust. 1 TFUE (wówczas art. 87 ust. 1 TWE) ⁽¹⁴⁾. Rumunia podkreśliła również, że w 1998 r., tj. w czasie, gdy udzielano gwarancji, Petrotub był producentem rur, w związku z czym nie był objęty zakresem definicji wyrobu ze stali EWWiS ani przepisami protokołu 2 w sprawie wyrobów ze stali EWWiS zawartego w układzie europejskim.
- (21) AM Roman i jego spółka dominująca ArcelorMittal w pełni poparły argumentację Rumunii. Przedsiębiorstwa te podkreśliły również, że zgodnie z przepisami prawa rumuńskiego mającego wówczas zastosowanie oraz zgodnie z zasadami układu europejskiego dotyczącymi pomocy państwa gwarancja państwowa udzielona na rzecz Petrotub w 1998 r. nie wiązała się z pomocą państwa. Ponadto gwarancja z 1998 r. stanowiła jasne i wykonalne zobowiązanie handlowe podjęte przez państwo jako udziałowca większościowego przedmiotowego przedsiębiorstwa i w związku z tym można ją uwzględnić w szacunkach kosztów likwidacji. ArcelorMittal podkreślił również, że zapłacił cenę rynkową za Petrotub, a zatem wszelką możliwą korzyść wynikającą z prywatyzacji, *quod non*, w każdym stopniu odniosłoby państwo jako sprzedawca.

V. OCENA

1. Prawo właściwe i kompetencje Komisji

- (22) Niniejsze postępowanie dotyczy wydarzeń, jakie miały miejsce przed przystąpieniem Rumunii do Unii Europejskiej (w dniu 1 stycznia 2007 r.). Petrotub sprywatyzowano w październiku 2003 r. Ponadto w 1998 r. państwo rumuńskie udzieliło gwarancji na rzecz Petrotub w odniesieniu do kredytu w wysokości [30–50] mln DEM zaciągniętego w KfW na zakup nowej walcowni. Gwarancja z 1998 r. jest związana z prywatyzacją z 2003 r. w zakresie, w jakim Rumunia twierdziła, że poniesione przez nią koszty w przypadku likwidacji muszą zostać uwzględnione przy ocenie procesu prywatyzacji z 2003 r. na podstawie testu prywatnego inwestora.
- (23) Co do zasady art. 107–108 TFUE nie mają zastosowania do środków przyznanych przed przystąpieniem, które

⁽¹⁴⁾ Komunikat Komisji do państw członkowskich zgodnie z art. 93 ust. 1 Traktatu WE dotyczącego stosowania art. 92 i 93 Traktatu do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych (Dz.U. C 281 z 17.9.1997, str. 4). Tekst jest dostępny pod adresem: [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31997Y0917\(01\):EN:NOT](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31997Y0917(01):EN:NOT)

nie mają już zastosowania po przystąpieniu⁽¹⁵⁾. Na zasadzie odstępstwa od tej zasady ogólnej, a zatem w drodze wyjątku, Komisja ma kompetencje do dokonania przeglądu pomocy państwa przyznanej przez Rumunię w związku z restrukturyzacją jej hutnictwa żelaza i stali przed przystąpieniem na podstawie załącznika VII do traktatu o przystąpieniu Rumunii do Unii Europejskiej⁽¹⁶⁾.

Charakter *lex specialis* załącznika VII

- (24) Załącznik VII zawiera postanowienia zezwalające Rumunii na zakończenie restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali podjętej jeszcze przed przystąpieniem do Unii Europejskiej. Restrukturyzację rumuńskiego hutnictwa żelaza i stali przed przystąpieniem do Unii przeprowadzono na podstawie protokołu 2 dotyczącego wyrobów ze stali EWWiS załączonego do układu europejskiego (zwanego dalej „protokołem 2”) i rozszerzonego protokołem dodatkowym podpisanym dnia 23 października 2002 r. (zwanym dalej „protokołem dodatkowym”).
- (25) W protokole 2 przyznano Rumunii „okres karencji” wynoszący 5 lat, tj. od 1993 r. do końca 1998 r., na przeprowadzenie restrukturyzacji krajowego hutnictwa żelaza i stali EWWiS w związku z przystąpieniem do Unii Europejskiej. „Okres karencji” został wydłużony do końca 2004 r. na mocy protokołu dodatkowego zatwierdzonego decyzją Rady z dnia 29 lipca 2002 r. i podpisanego dnia 23 października 2002 r. W trakcie całego przyznanego „okresu karencji”, tj. od 1993 r. do końca 2004 r., Rumunia mogła przyznawać pomoc na restrukturyzację hutnictwa żelaza i stali na warunkach wynikających z protokołu 2 (rozszerzonego protokołem dodatkowym) oraz na podstawie krajowego programu restrukturyzacji (zwanego dalej „KPR”) zatwierdzonego przez Wspólnotę. Rumuński KPR został zatwierdzony przez Radę dnia 18 lipca 2005 r.⁽¹⁷⁾
- (26) Załącznik VII stanowi „mechanizm zabezpieczający”, który umożliwia Komisji monitorowanie, począwszy od dnia 1 stycznia 2007 r. (data przystąpienia), pomocy przyznanej przez Rumunię na rzecz hutnictwa żelaza i stali przed przystąpieniem do UE na podstawie protokołu 2 (rozszerzonego protokołem dodatkowym) i KPR. Ponadto załącznik VII stanowi, że Komisja ma prawo zarządzić zwrot pomocy przyznanej z naruszeniem protokołu 2 i KPR. W związku z tym załącznik VII ma

charakter *lex specialis*, zezwalając w drodze wyjątku i odstępstwa od zasad ogólnych na dokonanie z mocą wsteczną monitorowania i przeglądu pomocy państwa przyznanej przez Rumunię na rzecz krajowego hutnictwa żelaza i stali przed przystąpieniem do Unii. W wydanych ostatnio orzeczeniach dotyczących pomocy państwa przyznanej na rzecz polskich przedsiębiorstw sektora hutnictwa żelaza i stali przed przystąpieniem Polski do Unii⁽¹⁸⁾ Sąd potwierdził charakter *lex specialis* protokołu 8 do traktatu o przystąpieniu Polski do UE, który zawiera postanowienia równoważne w stosunku do postanowień określonych w załączniku VII.

Zakres kompetencji Komisji odnośnie do kontroli z mocą wsteczną na podstawie załącznika VII

- (27) W kontekście niniejszego postępowania Komisja musi ocenić, czy zakres kompetencji odnośnie do wyjątkowej kontroli z mocą wsteczną, o której mowa w motywach 23–26 powyżej, obejmuje również środki przyznane przez Rumunię producentom rur przed przystąpieniem do UE. W tym celu należy dokonać wykładni podstaw prawnych mających zastosowanie w tym przypadku, tj. załącznika VII w związku z protokołem 2 i protokołem dodatkowym, aby stwierdzić, czy postanowienia te obejmują środki przyznane na rzecz rumuńskich producentów rur przed przystąpieniem do UE.
- (28) Zgodnie z powszechnie uznawaną zasadą prawną wykładni przepisów *lex specialis*, stanowiących odstępstwo od przepisów ogólnych, należy dokonywać w sposób ścisły. Zastosowanie do wyżej wymienionych podstaw prawnych (zob. motywy 29–43 poniżej) ścisłej wykładni prowadzi do wniosku, że kompetencje Komisji w zakresie wyjątkowej kontroli z mocą wsteczną ograniczone są do (możliwej) pomocy przyznanej przed przystąpieniem do UE na rzecz producentów wyrobów objętych EWWiS, tym samym nie obejmując (możliwej) pomocy na rzecz producentów rur.

Wykładnia podstaw prawnych

- (29) Kompetencje Komisji w zakresie monitorowania i kontroli z mocą wsteczną przedakcesyjnej pomocy dla rumuńskiego hutnictwa żelaza i stali określono w ust. 12 i 17 załącznika VII. Na mocy ust. 12 Komisja i Rada są uprawnione do monitorowania realizacji KPR w Rumunii w okresie przed przystąpieniem i po przystąpieniu, do roku 2009. Na mocy ust. 17 Komisja jest uprawniona do zarządzenia zwrotu pomocy państwa przyznanej z naruszeniem ustępów 1–3 załącznika VII (jak wskazano w motywach 30–32 poniżej).
- (30) Ustęp 1 załącznika VII stanowi, że pomoc państwa udzielona przez Rumunię dla celów restrukturyzacji na rzecz „określonych części rumuńskiego hutnictwa żelaza i stali” w latach 1993–2004 uznaje się za zgodną z rynkiem

⁽¹⁵⁾ W sprawach połączonych T-273/06 i T-297/06 *ISD Polska i inni przeciwko Komisji*, w wyroku z dnia 1 lipca 2009 r., Sąd potwierdził w pkt 90, że „[...] co do zasady art. 87 WE i 88 WE nie mają zastosowania do pomocy przyznanej przed przystąpieniem, która nie jest już stosowana po przystąpieniu”. Zob. również decyzja Komisji 2006/937/WE z dnia 5 lipca 2005 r. w sprawie pomocy państwa nr C 20/04 (ex NN 25/04) na rzecz Huty Częstochowa S.A. (Dz.U. L 366 z 21.12.2006, s. 1, motyw 108).

⁽¹⁶⁾ Dz.U. L 157 z 21.6.2005.

⁽¹⁷⁾ Decyzja Rady z dnia 18 lipca 2005 r. w sprawie spełnienia warunków ustanowionych w art. 3 Protokołu dodatkowego do Układu Europejskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Rumunią, z drugiej strony, w odniesieniu do przedłużenia okresu przewidzianego w art. 9 ust. 4 protokołu 2 do Układu Europejskiego (Dz.U. L 195 z 27.7.2005, s. 22).

⁽¹⁸⁾ Sprawa T288/06 *Regionalny Fundusz Gospodarczy przeciwko Komisji*, orzeczenie z dnia 1 lipca 2009 r., pkt 40–44 oraz sprawy połączone T-273/06 i T-297/06 *ISD Polska i inni przeciwko Komisji*, orzeczenie z dnia 1 lipca 2009 r., pkt 91–97.

wewnętrzny, pod warunkiem że: „[...]przedłużony do dnia 31 grudnia 2005 roku został okres, o którym mowa w artykule 9 ustęp 4 protokołu 2 dotyczącego wyrobów EWWiS do układu europejskiego[...]”; spełnione są warunki określone w KPR; żadna dalsza pomoc państwa nie jest przyznawana ani wypłacana na rzecz beneficjentów KPR po dniu 1 stycznia 2005 r. oraz „[...] nie jest wypłacana rumuńskiemu hutnictwu żelaza i stali pomoc państwa po dniu 31 grudnia 2004 roku”. Ponadto ustęp ten stanowi, że: „Do celów niniejszych postanowień i Dodatku A, przez pomoc państwa na restrukturyzację rozumie się każdy środek dotyczący hutnictwa żelaza i stali, który stanowi pomoc państwa w rozumieniu artykułu 87 ustęp 1 Traktatu WE oraz której nie można uznać za zgodną ze wspólnym rynkiem zgodnie z normalnymi regułami stosowanymi we Wspólnocie”.

- (31) Ustęp 2 załącznika VII stanowi, że wyłącznie przedsiębiorstwa wymienione w załączniku VII jako przedsiębiorstwa objęte pomocą w ramach KPR (wymienione także w dodatku A do załącznika VII) kwalifikują się do otrzymania pomocy państwa w latach 1993–2004.
- (32) Ustęp 6 załącznika VII stanowi, że przedsiębiorstwa niewymienione jako przedsiębiorstwa objęte pomocą w ramach KPR „nie kwalifikują się do otrzymania pomocy państwa lub innej pomocy” oraz nie wymagają w związku z tym ograniczenia zdolności produkcyjnych.
- (33) Ustęp 1 pkt 1 załącznika VII odnosi się wyraźnie do art. 9 ust. 4 protokołu 2, rozszerzony protokołem dodatkowym podpisanym dnia 23 października 2002 r. Protokół 2 obejmował wyłącznie wyroby ze stali EWWiS, a nawet zawierał wykaz wyrobów ze stali EWWiS w załączniku. Treść tego załącznika obejmowała taki sam wykaz wyrobów EWWiS, jak zawarty w załączniku I do traktatu EWWiS, w którym z definicji „wyrobów ze stali EWWiS” wyraźnie wyłączone są rury stalowe („rury stalowe (bezszwowe lub spawane) [...] pręty stalowe ciągnięte i szlifowane lub polerowane oraz odlewy z żelaza (rury, rury grubościennic i łączniki oraz inne odlewy z żelaza)”).
- (34) Traktat EWWiS utracił moc z dniem 23 lipca 2002 r. Począwszy od tej daty pomoc państwa dla sektora hutnictwa żelaza i stali weszła w zakres ogólnych ram prawnych WE. Przy tej okazji postanowiono, że definicja europejskiego sektora hutnictwa żelaza i stali zostanie rozszerzona na producentów rur. Zmienioną definicję zamieszczono w art. 27 i w załączniku B do wielosektorowych zasad ramowych dotyczących pomocy regionalnej na rzecz dużych projektów inwestycyjnych⁽¹⁹⁾, w myśl których sektor hutnictwa żelaza i stali UE obejmuje rury bez szwu i duże rury spawane (o średnicy większej niż 406,4 mm). Tę rozszerzoną definicję sektora hutnictwa żelaza i stali powtórzono następnie w załączniku I do wytycznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007–2013⁽²⁰⁾ oraz w art. 2 pkt 29 ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych⁽²¹⁾.

- (35) Mimo to ani w protokole 2, ani w protokole dodatkowym nie wprowadzono w sposób wyraźny stosownej zmiany, uwzględniającej nową definicję sektora hutnictwa żelaza i stali UE, rozszerzoną na producentów rur. Protokół 2 utracił moc z dniem 31 grudnia 1997 r. Okres obowiązywania protokołu 2 przedłużono na mocy protokołu dodatkowego od dnia 1 stycznia 1998 r. na kolejnych 8 lat lub do dnia przystąpienia Rumunii do UE (w zależności od tego, co nastąpi wcześniej). Protokół dodatkowy zawiera odniesienie do „wyrobów ze stali” ogółem, jego zakres jest jednak wyraźnie powiązany z art. 9 ust. 4 protokołu 2, który obejmował jedynie wyroby EWWiS. W szczególności zgodnie z art. 2 protokołu dodatkowego przedłużenie obowiązywania protokołu 2 uzależniono od dostarczenia Komisji przez Rumunię KPR i planów restrukturyzacji przedsiębiorstw w odniesieniu do beneficjentów w ramach KPR, które spełniają „wymogi art. 9 ust. 4 protokołu 2 do układu europejskiego oraz uprzednio ocenionych i zatwierdzonych przez Krajowy Urząd ds. Pomocy Państwa (Radę ds. Konkurencji)”.

- (36) Należy zatem stwierdzić, że na podstawie ust. 17 załącznika VII interpretowanego w świetle ust. 1–2 i 6 załącznika VII, łącznie z protokołem 2 i protokołem dodatkowym, Komisja nie posiada kompetencji w zakresie kontroli pomocy przyznanej rumuńskim producentom rur przed przystąpieniem Rumunii do UE, w szczególności w latach 1993–2004.

Przepisy wykonawcze do układu europejskiego jako instrument wykładni

- (37) Niezależnie od dokonania wykładni prawnej zakresu stosownych podstaw prawnych (tj. załącznika VII, protokołu 2 i protokołu dodatkowego – zob. motywy 29–36 powyżej), Komisja zbadała także kwestię, czy przepisy wykonawcze przyjęte w 2001 r. przez Wspólnotę i Rumunię (zwane dalej „przepisami wykonawczymi”⁽²²⁾) w celu stosowania przepisów dotyczących pomocy państwa w układzie europejskim i protokole 2 są istotne dla określenia zakresu kompetencji Komisji odnośnie do kontroli z mocą wsteczną (możliwej) pomocy przyznanej przed przystąpieniem do UE na rzecz rumuńskich producentów rur.
- (38) Co do zasady przepisy wykonawcze zawierają przepisy proceduralne, które należy odróżnić od przepisów materialnych dotyczących pomocy państwa zawartych w układzie europejskim i protokole 2. Należy jednak zauważyć, że przepisy wykonawcze zawierają również szczegółowe przepisy dotyczące kryteriów oceny zgodności pomocy odpowiednio z układem europejskim oraz z protokołem 2.
- (39) Artykuł 2 ust. 1 zdanie pierwsze przepisów wykonawczych stanowi: „Ocenę zgodności przyznanej pomocy indywidualnej i programów pomocy z układem europejskim, jak stanowi art. 1 niniejszych przepisów wykonawczych, przeprowadza się na podstawie kryteriów wynikających z zastosowania przepisów art. 87 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, wraz z aktualnie obowiązującymi i przyszłymi przepisami prawa wtórnego, ramami, wytycznymi i innymi istotnymi aktami

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 70 z 19.3.2002, s. 8.

⁽²⁰⁾ Dz.U. C 54 z 4.3.2006, s. 13.

⁽²¹⁾ Dz.U. L 214 z 9.8.2008, s. 3.

⁽²²⁾ Dz.U. L 138 z 22.5.2001, s. 16.

administracyjnymi obowiązującymi we Wspólnocie, a także z orzecznictwa Sądu Pierwszej Instancji i Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich oraz wszelkich decyzji Rady Stowarzyszenia podjętych na podstawie art. 4 ust. 3". Przytoczony przepis ustanawia ogólną zasadę, zgodnie z którą materialne kryteria oceny zgodności pomocy państwa, w ujęciu ogólnym, z układem europejskim mają charakter „ewolucyjny” w tym sensie, że uwzględniają bieżące zmiany w prawodawstwie UE i orzecznictwie.

- (40) W drugim zdaniu art. 2 ust. 1 zawarto szczegółowe odniesienie do kryteriów zgodności ustanowionych w protokole 2: „W zakresie, w jakim przyznana pomoc lub programy pomocy zgodnie ze swym przeznaczeniem dotyczą produktów objętych protokołem 2 do układu europejskiego, zdanie pierwsze niniejszego ustępu stosuje się w pełni, z zastrzeżeniem, że oceny nie przeprowadza się w oparciu o kryteria wynikające z zastosowania przepisów art. 87 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, lecz w oparciu o kryteria wynikające ze stosowania przepisów Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali dotyczących pomocy państwa”. Ze sformułowania powyższego przepisu jasno wynika, że w przeciwieństwie do przypadku ogólnej pomocy, którego dotyczy art. 2 ust. 1 zdanie pierwsze (zob. motyw 41 powyżej), do celów pomocy, która jest objęta protokołem 2, zmiany kryteriów zgodności są powiązane z traktatem EWWiS. Nie odniesiono się w sposób wyraźny do zmiany kryteriów zgodności po wygaśnięciu traktatu EWWiS w 2002 r.
- (41) W art. 2 ust. 2 i 3 przepisów wykonawczych ustanawia się mechanizm, na mocy którego Rumunia musi uwzględnić zmiany kryteriów zgodności UE. W szczególności Rumunia jest informowana o wszelkich zmianach wspólnotowych kryteriów zgodności, które nie zostały podane do publicznej wiadomości, natomiast „jeżeli Rumunia nie zgłosi zastrzeżeń co do takich zmian w terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania oficjalnego zawiadomienia o nich, to stają się one kryteriami zgodności zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu. Jeżeli Rumunia zgłosi zastrzeżenia, a także uwzględniając zbliżenie prawodawstwa, o którym mowa w układzie europejskim, przeprowadza się konsultacje zgodnie z art. 7 i 8 niniejszych przepisów wykonawczych”.
- (42) Jeżeli nawet Rumunia nie zgłosiła w terminie trzech miesięcy zastrzeżeń do zmiany wspólnotowej definicji sektora hutnictwa żelaza i stali, którą w 2002 r. rozszerzono również na producentów rur, takie zmiany w prawodawstwie wspólnotowym nie mogły mieć zasto-

sowania do środków wykraczających poza zakres układu europejskiego, mianowicie do środków nieobjętych traktatem EWWiS. Ponadto załącznik VII ma charakter *lex specialis*, a co za tym idzie, ustalając zakres jego stosowania, Komisja nie może opierać się na rozszerzeniu definicji sektora hutnictwa żelaza i stali UE po wygaśnięciu traktatu EWWiS. Należy zatem uznać, że konieczne jest wyraźne rozróżnienie między, z jednej strony, „ewolucyjnym” charakterem prawa mającego zastosowanie do pomocy państwa dla rumuńskiego sektora hutnictwa żelaza i stali na mocy układu europejskiego przed przystąpieniem do UE a, z drugiej strony, z konieczności ścisłą wykładnią zakresu kompetencji Komisji odnośnie do kontroli z mocą wsteczną, wynikającą z załącznika VII, protokołu 2 oraz protokołu dodatkowego.

VI. WNIOSEK

- (43) W świetle powyższych rozważań (zob. w szczególności motywy 36 i 42 powyżej) Komisja stwierdza, że nie posiada kompetencji do przeglądu środków przyznanych na rzecz rumuńskich producentów rur przed przystąpieniem Rumunii do UE, w szczególności w latach 1993–2004, na podstawie załącznika VII. Niniejsze postępowanie zostaje zamknięte ze względu na stwierdzenie braku kompetencji Komisji do oceny środków objętych niniejszym postępowaniem,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Formalne postępowanie wyjaśniające określone w art. 108 ust. 2 TFUE, wszczęte pismem skierowanym do Rumunii w dniu 25 września 2007 r., zostaje zamknięte z uwagi na brak kompetencji Komisji, zgodnie z postanowieniami załącznika VII sekcji B traktatu o przystąpieniu Rumunii, do przeglądu środków przyznanych przez Rumunię w związku z prywatyzacją Petrotub Roman S.A w 2003 r.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Rumunii.

Sporządzono w Brukseli dnia 6 lipca 2010 r.

W imieniu Komisji
Joaquín ALMUNIA
Wiceprzewodniczący